

כל שעה פרק שני פסחים

לא

עין משפט
גר מצוה

פא א מיי פ"ז מהלכות
 ערכין הלכה טו:
פב ב מיי פ"א מהל'
 מלוה הלכה י סמג
 עשין לד:
פג ג מיי שם הלכה ט
 וסמג שם טו"ע
 ח"מ סי' קו סעיף א:
פד ד מיי פ"ב שם הלכה
 ו סמג עשין נג
 טו"ע ח"מ סי' פו סעיף
 א:

(א) ערכין כג. (ב) כחכות
 55. (א) ב"ק מנ. כחכות 53
 ק. כ"ב קפה. (ד) קדושין
 טו. כחכות יע. ופ. ג' עשין
 לו. ב"ק מ. ט. כ"א:
 כחכות. (ו) קד' ק"א.

תורה אור השלם

1. וְהִתְנַדֵּד אֶת חֲסָאָתָם
 אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהִשָּׁב אֶת
 אֲשֶׁמוּ בְרֵאשׁוֹ וְהִזְמִינְתוּ
 יָסֵף עֲלֵיו וְיָתֵן לְאִשֶּׁר
 אָשָׁם לוֹ: כמדבר ה' ז

מוסף רש"י

מוסיף עוד דינר. בעל
 חוב יוסף עוד להלוותו
 דינר לה (ש"בין ב.ב.).
 ורקען עליו במלוה.
 שלם נתן לו שמעון דמי
 הדינה אלף כנה לו שטר
 חוב עליהם (כחכות ב.ב.).
 ופי"סיה בורוי. נמשע
 דמי השדה שהיה חייב
 ליחמי פייס את השדה
 כשכל ראובן שנתחייב
 מכרה לו (ש"ס). מטלטלי
 שביק אבון גבך. והיה
 בעל חוב של אביו מסולק
 ממש שאין לו קרקע.
 והמעות לא היה לך
 ליתן דמטלטלי דחמי לא
 משתעבד לבעל חוב. ועתה
 גם אתה אין לך לחזור
 עליו על החמיו, לפי
 שאין לו קרקע מאביט
 (ש"ס). מגבי להו ארעא.
 כשנתעבדו יתומים יפרע
 לכן קרקע דחמי המעות
 והדר גבי מייחיה כשכל
 אחריות אביהם ולא מלו
 למימר לא ירשנו קרקע
 זה מאביט אלף לקמטו
 נמשע, דלמר להו ע"י
 שערור חוב אביהם אלה
 לכן והיה האל לנס כירשע
 קרקע שלקח אביהם בחייו
 (ש"ס). בעל חוב. של
 אביהם, חוזר וגובה
 אותה מהם. כאלו נפלה
 להם ממש כירשה (ש"ס).
 ת"ל ונתן לאשר אשם
 לו. ולא כנה לאשר
 הלוהו, אלף לאשר האשם
 שלו, ואשם הוא קרן,
 כדאמרין בהגוזל (ב"ק
 ק). למי שהקצן שלו
 (כחכות יט). לאשר הקצן
 שלו, ולא כתיב לאשר עשה
 לו (ש"ס ב.ב.). כשהרדינו
 אצלו. שמסרו יתרו
 משטין (כחכות טו) שנתנו
 במשטין צד נכרי, דלא
 ממוסר גובינא ולא שערור
 אלף קנייה ממש (ב"ק ב.).

מוסף תוספות

א. שהיה לא הגיע זמן של
 פריעה, כדמכח בכחכות
 [פ.ה.] דבעין הוכחה
 שתיכנס לשם חפיסה
 מחיים וכו'. [ו]אוי לא קפן
 עליו במלוה הוה שמעון
 מצי למימר שהיה תופס
 פמון מחיים וכו'. דעומדים
 לפרע מיד בלא איחור.
 תוס' ר"פ.

ואסי מלוה ופריק. מן ההקדש צדבר מועט כדי שלא יאמרו הקדש יולא בלא פדיון וגובה חובו כדמתן בערכין צפרק שום יתומים [ג:] הקדש בתשעים מנה והיה חובו מנה מוסף מלוה זה על הלוואה דינר ופודה את הנכסים הללו מיד הקדש צדינר זה ונטולן בחובו ודינר דיהיז מפרש טעמא

התם שלא יאמרו הקדש יולא בלא פדיון. ואף על גב דלמר רבא (כחכות דף נט:) הקדש חמץ ושיחרור מפקיעין מידי שיעבוד דוקא קדושת הגוף קאמר רבא כגון קוגנות או בהמה לקרבן או בגד שפירסו על המת כי הוה דיצמות(דף טו:) גבי אינטלא דמילתא דפירסו יתמי אמיתגא דהוה משתעבד לכחכות האשה דלמר רבא קנייא מיתגא אלל קדושת דמיס לא אמרינן: כי פליגי דאקדיש מלוה. בתוך הזמן את הקרקע המשועבד לו ולא הקדיש את המזב אלף הקרקע והשתא כשהגיע הזמן ולא פרעו זה והוא צל לגבותה מן הלוה חוזר צו מן ההקדש: כיון דלילו הוה ליה זווי. ללוה ציוס הזמן הוה מסלק ליה למלוה מן הקרקע צווי אשתכח שלא היה הקרקע קניו לו עדיין אלף עכשיו כשהוה גובה אותה בחובו היא נקנית לו: באחריות. שמה יטלנה בעל חוב דלראובן משמעון כשציל חוב ששיעבדה לו לראובן שיטלם לו לראובן זה מעותיו לשמעון ולא היו לו נכסים עוד על צבר אחריות זה: ווקפן **עליו צמלוה.** שלא היו מעות לשמעון שפסק על שדה זו וכתב לראובן שטר עליהן ושיעבד נכסיו לו עליהן: ומס **ראובן.** המוכר וצא בעל חובו וטורפה משמעון ועדיין לא נתן שמעון המעות לראובן ולא ליחומיו ופי"סיה שמעון לבעל חוב דלראובן צאומן המעות: דינא הוא. אע"ג דלצוהון קציל עליה אחריות מכירה זו אפילו הכי יכולין צני לראובן לצא על שמעון ולומר אמן מטלטלי שצק אבון גבך לא היית חייב עליו אלף

באחריות. שלא באחריות פשיטא דיתן לירשיו אפילו לא זקפן עליו צמלוה אלל באחריות קמ"ל דה"א יעבכס לעצמו דה"ל כחופס מחיים קמ"ל דלא חשיב ליה כחופס מחיים כיון דזקפן עליו צמלוה: ופי"סיה בווזי. רבותא נקט אף על פי שנתן מעות לא מצי למימר המעות שנתחייבתי לאביכס נתינו לו:

משתעבדנא לב"ח דאבובן מדרבי נתן.

וא"ת גבי מטלטלים נמי יומא הכי וגרסא לר"י דדוקא גבי קרקע שייך למימר הכי דצת שיעבוד היא דכשהקרקע זו משועבדת לראובן חשצין ליה כאלו היא צידו דהא אס מכרה או משכנה חוזר לראובן וגובה אותה ולכן משועבדת נמי לבע"ח אלל מטלטלים אין להחשיבם כאלו הם ציל לראובן כיון שאילו מכרם או משכנם אין גובה מהן ומכאן יש להוכיח דהלכה כרבי נתן דהא רבא קאי כותמיה צשמעתין: אלף

שבק אבון גבך ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משתעבדי ואמר רבא אי פיקח שמעון מוגבי להו ארעא והדר גבי לה מינייהו דאמר רב נחמן יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבו מחיים דאבוהון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר וגובה אותה מהן הא הוי כמאן דובין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי קא משתעבדי לבעל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא ליה לאבובון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבובון מדר' נתן דדתינא רבי נתן אומר דמגין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה וגותנין לזה ת"ל יונתן לאשר אשם לו נתן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה דישאל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהינו אצלו לימא כתנאי ישראל שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו עובר מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן ולהבא הוא גובה ותסברא אימא סיפא אבל נכרי שהלוה לישראל על חמצו לאחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למאן דאמר התם אינו עובר הכא עובר דאמר התם עובר הכא אינו עובר

מעות ולא היה לך ליתן לבעל חוב ולא לעכבן כשציל אחריות מכירתך דמטלטלי דיתמי לא שיעבדום חכמים לבעל חוב דקרקע של יתומים הוא דאמרינן בעל חוב גובה אותה כחכות אציהן משום דמחיים חל שיעבודא עליהן אלל על מעות שלא היו צעין לא חייל שיעבודו מחיים עליהן וכשהן צעין אין כחן ליה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה כלום: ואמר רבא גרסינן: אי פיקח. זה שמעון יטעון ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלף קרקע יש לי וגומתה להם כחכות(ט) וחוזר וגובה אותה מהם כשציל אחריות מכירה שקבל אציהן עליו דהשתא כי אגבי להו הא ארעא איגלאי מילתא דלאו מטלטלי הוה דשציק גביה אלף קרקע: בעל חוב. אחר של אציהן חוזר וגובה אותה מהן אלמלא אמרינן הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקנית לו: א"כ. אמרינן איגלאי מילתא למפרע שהיתה קנויה לאציהן קרקע זה שגבו בחוב אציהן משום הכי בע"ח אחר של אציהן חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחיים דלצוהון דמי: אלף **אי אמרת.** כל הגובה קרקע בחובו אינה קנויה לו אלף מגבייה ואלין אמאי בעל חוב אחר חוזר וגובה אותה מהן לא יהא דבר זה אלף כמי שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי הוה משתעבדא לבעל חוב: שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא לראובון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבובון מדרבי נתן. לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דלמר רב נחמן בעלמא בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן משום דלמר להן בעל חוב ליתומים מכח מי צאתם וגביהם קרקע זו מכח שיעבוד של אציהן וכי היכי דמשתעבדא לאבובון קרקע זו של ליה שלה מנאביכס משתעבדא נמי לדידי שהייתי מלוה של אציהן והמחויב לו כלום משועבד לי מדרבי נתן הלכך קדם שיעבודי עליה אפי' אלל ליה שהיתה צרשותו. ושמעון נמי אמר להו לצני לראובן כי היכי דהוי נכסי משועבדין לאביכס כשציל חובו היו משועבדין גם לעצמי מכח אציהן שהיה ליה אללי מחמת אחריות המכירה מדר' נתן דמה לי אני מה לי אחר הלכך אע"פ שלא היתה קנויה לאביכס מחיים חל שיעבודי עליה אלל עצמי: לאשר אשם לו. לאשר הלוהו לו לא נאמר אלף לאשר אשם לו לאשר הקרן שלו. כצבא קמא"א אמרינן אשם זה קרן: סגן נכרי שהלוה כו'. קס"ד השתא כשלא מסרו לו אלף שיעבדו לו כשאר לוויס שאם לא אתן לך עד יום פלוני צא לביתי וגבה מחמץ זה: כשהרהינו אללו. ציתו של נכרי נתנו. קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה תורת משכון ובעל חוב קונה משכון: ישראל שהלוה אס הנכרי על חמלו. קודם הפסח לאחר הפסח אינו עובר אס נהנה ממנו: מאי לאו. כשלא הרהינו וצוהא קמיפלגי דת"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו': אימא סיפא דברי הכל עובר. ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפוכי פלוגתייהו צהא ולא לאשויי דעתייהו דלמאן דלמר לעיל צרישא עובר אלמלא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דבשעת הלוואה קם ליה צרשות נכרי ולמאן דלמר התם כו': אלף